

DOSSIERS PER A L'ACCIÓ ASSOCIATIVA

6 . Transformació d'Associació a Cooperativa

L'ARADA
CREATIVITAT
SOCIAL

ACTUA
FEM COSES AL BAITX
SOLSONÈS I RODALIES

e/s **economia social**
Ateneu Cooperatiu
Catalunya Central

Promogut per:

 Generalitat de Catalunya
Departament d'Empresa
i Treball

Amb el finançament de:

 MINISTERIO DE TRABAJO Y ECONOMÍA SOCIAL
 SEPE
SERVICIO PÚBLICO DE EMPLEO PÚBLICO
INSTITUTO NACIONAL DE EMPLEO PÚBLICO

INDEX

- 1. Introducció**
- 2. Associació o cooperativa**
- 3. Per què transformar-nos en cooperativa?**
- 4. Passos a seguir**

1. Introducció

Hi ha moments claus en la vida d'un projecte, l'inici i moments de canvi en l'activitat en són dos bons exemples. És possible, doncs, que ens trobem davant de la mateixa pregunta en diferents moments al llarg de la vida del projecte: com ens constituïm? Quina forma jurídica ens pot anar millor?

És important assessorar-nos i fer una anàlisi de les circumstàncies particulars per a poder escollir l'estatut jurídic que més ens convingui. En aquest dossier donarem informació necessària sobre les diferències entre una associació i una cooperativa, els motius a tenir en compte per transformar-se en cooperativa, com fer els passos per materialitzar la transformació i finalment, llistarem eines i recursos que poden ser útils.

2. Associació o cooperativa

Dins del món de l'Economia Social i Solidària sentim molt a parlar d'associacions i cooperatives, però sabem realment què és cadascuna, quines característiques comparteixen i en què es diferencien?

Comencem amb algunes definicions:

- **Associació:** Entitat sense ànim de lucre, constituïda voluntàriament per tres o més persones per complir una finalitat d'interès general o particular, a través de la posada en comú de recursos personals o patrimonials amb caràcter temporal o indefinit. (Llei 4/2008 del Llibre Tercer del Codi Civil Català)

- **Cooperativa:** Societats que, actuant amb plena autonomia de gestió i sota els principis de lliure adhesió i de baixa voluntària, amb capital variable i gestió democràtica, associen persones físiques o jurídiques amb necessitats o interessos socioeconòmics comuns amb el propòsit de millorar la situació econòmica i social de llurs components i de l'entorn comunitari fent una activitat empresarial de base col·lectiva. (Llei 12/2015 de Cooperatives de Catalunya)

Les associacions, doncs, són entitats de com a mínim 3 persones que s'organitzen per satisfer finalitats d'interès general mitjançant activitats, majoritàriament de forma voluntària. Normalment es caracteritzen per tenir una base social àmplia i les persones associades no han d'aportar cap capital social mínim. Es governen per dos òrgans: l'assemblea general, formada per totes les persones associades, i la junta directiva, l'òrgan encarregat de cuidar-se del dia a dia de l'entitat.

Poden dur a terme activitats econòmiques de forma accessòria, tot i que no és l'objectiu principal d'aquesta forma jurídica. Els recursos hauran d'anar destinats a la finalitat social de l'associació. Si es vol establir alguna relació

laboral dins l'associació, com a màxim podran ser remunerades la meitat de les persones de l'òrgan de govern.

Les cooperatives, en canvi, són societats formades per com a mínim 2 persones; entre elles hauran aportat un capital social mínim de 3.000 euros per crear-la. En cinc anys, n'hauran de ser 3. Les cooperatives també es governen per l'assemblea general, formada per totes les persones sòcies, i el consell rector: l'òrgan de govern, representació i administració de la cooperativa.

El seu objectiu central és l'activitat econòmica, de manera que totes les sòcies treballadores tindran una relació laboral. El servei mutu que realitzen les sòcies varia segons el tipus de cooperativa: de treball, de consum, d'ús d'habitatge, etc.

3. Per què transformar-nos en cooperativa?

Podem dir que, en resum, la gran diferència entre una forma jurídica i l'altra és l'existència d'una activitat socioeconòmica que, malgrat que sigui no lucrativa, esdevé eix primordial en l'entitat. La cooperativa, doncs, és la fórmula natural per aquelles entitats que volen cobrir les necessitats i interessos socioeconòmics de les persones sòcies a través de l'activitat econòmica.

Fet i fet, **la cooperativa és la fórmula jurídica més adequada per a projectes socioeconòmics col·lectius**. És un model d'empresa democràtica en què preval la importància de l'activitat que fan les persones sòcies (de treball, de consum, d'aportació de producte, etc.) per sobre del capital.

Un dels motius pels quals la cooperativa esdevé la fórmula que adopten molts projectes associatius que tenen una línia de negoci és que representa una oportunitat d'autoocupació per al grup promotor i pot mantenir en la majoria de casos la característica d'**entitat sense ànim de lucre, així com el funcionament democràtic originari**.

Per altra banda quins altres motius ens poden empènyer a transformar-nos en cooperativa?

- Es regula millor la presència de l'activitat econòmica. Les cooperatives, com que són empreses, estan pensades per realitzar activitat econòmica. Això, facilita definir i diferenciar el grau de responsabilitat dels socis i de la cooperativa. És en aquest sentit que les persones sòcies queden més protegides, ja que la fórmula cooperativa dona més seguretat a l'hora d'efectuar operacions econòmiques. La legislació sobre associacions no preveu la responsabilitat

del soci per les activitats econòmiques que pugui dur a terme l'associació, el què podria donar a lloc a la imputació de responsabilitat als socis per les activitats econòmiques realitzades a través de l'associació.

- Es defineixen millor les obligacions i els drets de les persones sòcies: al ser una entitat pensada per poder dur a terme activitat econòmica, és més fàcil delimitar i definir els drets i responsabilitats entorn aquesta activitat.
- Les cooperatives gaudeixen d'un règim fiscal propi: són fiscalment protegides i gaudeixen de diversos avantatges i bonificacions, per exemple en l'Impost sobre Societats, l'ITP-AJD, entre altres.
- Ajudes i subvencions: la Generalitat de Catalunya, i altres institucions públiques i privades, obre diverses convocatòries d'ajuts (incorporació de persones sòcies, capitalització de la cooperativa, finançament i altres iniciatives) per fomentar les empreses cooperatives.
- Capitalització del 100% de l'atur: Tant els socis i sòcies fundadors com els que s'incorporen posteriorment a una cooperativa de treball poden sol·licitar l'import íntegre de la prestació per desocupació per aportar-lo com a capital social a través de l'anomenada capitalització de l'atur.
- Gran capacitat d'autoregulació: Les persones sòcies gaudeixen d'un ampli marge de decisió sobre les condicions laborals, l'organització i el funcionament de la cooperativa. Tenen una relació societària amb la cooperativa i gaudeixen de llibertat per fixar horaris, retribucions, vacances, excedències, règim disciplinari, etc.
- Elecció del règim de la Seguretat Social: les cooperatives poden triar a quin règim donen d'alta els socis, si al règim general o al règim especial de treballadors autònoms.
- Suport en acompanyament i formacions per part dels Ateneus Cooperatius. En concret, per exemple, per a transformacions d'associacions a cooperatives.

Cal que ens fem dues preguntes: l'acció principal del projecte és una activitat econòmica? Els membres de la iniciativa volen treballar de manera remunerada? Si la resposta és que sí, podem començar la transformació!

4. Passos a seguir

Si un cop estudiada la situació de l'entitat, ens decidim col·lectivament a transformar-nos en una cooperativa, què hem de fer?

1. Convocar els socis en una assemblea general extraordinària per aprovar la transformació de l'associació a cooperativa.

L'acord ha de contenir els següents aspectes:

- Balanç de l'associació, tancat el dia anterior a l'acord i l'informe de l'auditor de comptes sobre el balanç, si s'escau.
- Destitució de la Junta directiva i dels poders vigents.
- Nomenament del Consell Rector de la cooperativa.
- Definició de la participació dels socis: s'han d'assignar participacions socials als socis en funció de la seva aportació:
 - Aportació econòmica en el moment de la transformació.
 - Aportació no econòmica que es pot determinar per mitjà del balanç de transformació. Cal un informe del consell rector que valori l'aportació o bé d'un expert independent.
- Aprovació dels nous estatuts que regiran la cooperativa. S'haurà de demanar la certificació de denominació social per la cooperativa al Registre de Cooperatives.
- En el cas de les societats de capital cal que l'acord expressi si hi ha algun soci o sòcia que vol exercir el seu dret de separació i no vol participar de la nova societat.

2. Elevar a públic l'escriptura de transformació davant del notari amb tota la documentació anterior.

3. Liquidar l'escriptura davant de l'oficina liquidadora de tributs.

4. Inscripció de l'escriptura al Registre de cooperatives, pagant la taxa corresponent. S'ha de fer en un termini de sis mesos des de l'acord notarial.

5. Un cop s'ha inscrit definitivament al Registre de cooperatives, es comunica a l'Agència Tributària i es sol·licita el nou NIF.

Més informació i recursos:

La transformació d'una associació en cooperativa: <https://xarxanet.org/projectes/recursos/la-transformacio-d-una-associacio-en-cooperativa>

Associació o cooperativa? *Tria el teu camí!*: <https://xarxanet.org/social/noticies/associacio-o-cooperativa-tria-el-teu-cami>

Transformació a cooperativa: <https://economiasocial.coop/guiescoop/transformacio-cooperativa/>

Associació o cooperativa?: <https://www.crajbcn.cat/associacio-o-cooperativa/>

La cooperativa: *un model per gestionar l'activitat econòmica de la nostra associació*: <https://economiasocial.coop/wp-content/uploads/ModelGestio-Coop.pdf>

Manual de procediment de transformacions d'associacions i de societats civils privades a cooperatives: <https://diesdagost.cat/wp-content/uploads/2017/10/MANUAL-DE-PROCEDIMENT-DE-TRANSFORMACIONS.pdf>

Associació o cooperativa: *guia per a projectes col·lectius que busquen el seu camí*: <https://coopcamp.cat/wp-content/uploads/2021/04/associacio-o-cooperativa-guia.pdf>

La transformació a cooperativa: <https://www.coopcatcentral.cat/wp-content/uploads/2019/07/TRANSFORMACIO-A6.pdf>

Xarxanet Notícies i recursos per a les entitats i el voluntariat

Tràmits del Departament de Justícia (Generalitat de Catalunya)

Aquest document s'ha elaborat amb la voluntat de crear un recurs útil per ajudar a les associacions en el seu dia dia.

Per qualsevol dubte o aclariment podeu enviar un correu electrònic a actua@larada.coop

L'ARADA
CREATIVITAT
SOCIAL
larada.net

ACTUA
FEM COSES AL BAIX
SOLSONÈS I RODALIES
actua.larada.net

economia social
Ateneu Cooperatiu
Catalunya Central
coopcatcentral.cat

promogut per:

 Generalitat de Catalunya
Departament d'Empresa i Treball

Amb el finançament de:

